

Sygn. akt II Ca 1305/13

POSTANOWIENIE

Dnia 30 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Małgorzata Klesyk**

Sędziowie: **SO Sławomir Buras (spr.)**

SO Teresa Strojnowska

Protokolant: protokolant sądowy Iwona Cierpikowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 grudnia 2013 r. sprawy

z wniosku J. Z., B. Z., W. Z. i A. N.

z udziałem A. Z. (1) i H. H.

o rozgraniczenie

na skutek apelacji uczestniczki H. H.

od postanowienia Sądu Rejonowego w Busku - Zdroju

z dnia 28 czerwca 2013 r., sygn. akt I Ns 126/12

postanawia: uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu w Busku – Zdroju do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

II Ca 1305/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 28 czerwca 2013 r. Sąd Rejonowy w Busku – Zdroju rozgraniczył nieruchomości położone w C. oznaczone nr działek (...)z działka oznaczoną nr (...)wzdłuż linii oznaczonej punktami: (...)na mapie sporządzonej przez biegłego geodetę W. K., a nadto zasądził tytułem zwrotu kosztów postępowania od uczestniczki H. H. na rzecz wnioskodawcy B. Z. kwotę 5177,65 zł, zaś na rzecz W. Z., B. Z., J. Z., A. Z. (2) kwotę 360 zł, nakazał pobrać od uczestniczki H. H. na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Rejonowy w Busku – Zdroju) kwotę 185,52 zł tytułem kosztów sądowych.

Sąd Rejonowy ustalił, że działki (...)położone są w miejscowości C.. Początkowo działki nr (...)stanowiły jedną całość jako działka (...). Działki nr (...)pochodziły z działek nr (...)będących przedmiotem podziału przeprowadzanego w 1986 roku na potrzeby zagospodarowania terenów budowlanych tzw. „S.”, a pozostała część działek nr (...)została objęta podziałem na potrzeby zaprojektowania dróg publicznych. Właścicielami działki (...)byli uprzednio W.i K. małżonkowie Z. na mocy własności ziemi nr (...)zaś działki nr (...)T. H. i J. H. na podstawie aktu własności ziemi nr (...). W 2011 roku współwłaściciele działki nr (...)dokonali podziału jej na dwie działki oznaczone obecnie (...)i (...), co zatwierdzone zostało decyzją Burmistrza Miasta i Gminy C. z 10 stycznia 2011 roku. Następnie aktem notarialnym nr (...)B. Z. stał się wyłącznym właścicielem działki nr (...), a następnie aktem notarialnym nr (...)postanowił

rozszerzyć małżeńską wspólność ustawową na tę nieruchomości uznając, iż będzie ona stanowiła składnik objęty majątkiem wspólnym – ustawowym małżeńskim jego i jego żony A. Z. (1). Działka nr (...)zabudowana jest budynkiem mieszkalnym i stanowi podobnie jak działka nr (...)tereny mieszkaniowe. Obie nieruchomości przylegają do drogi publicznej oznaczonej nr (...), a granice pomiędzy nieruchomościami na gruncie od strony tejże drogi wyznacza betonowa podmurówka długości około 3,5 metra powstała około 1973 roku z metalowymi przęsłami, która to podmurówka zwieńczona jest betonowym słupkiem przyległym do naroża budynku mieszkalnego znajdującego się na działce nr (...), przy czym tenże betonowy słupek wystaje poza ścianę tegoż budynku około 20 cm. W tym zakresie przebieg granicy na gruncie pomiędzy działkami nr (...)wyznaczony jest punktami (...)do (...)na mapie sporządzonej przez biegłego W. K.z dnia 2 marca 2013 roku. Taki stan przebiegu granicy na gruncie wyznaczony został – poprzez postawienie przedmiotowej betonowej podmurówki – od co najmniej 30 lat. Przez powyższy okres czasu usytuowanie przedmiotowej betonowej podmurówki na gruncie nie ulegało zmianie. Za przedmiotową podmurówką znajduje się budynek mieszkalny usytuowany na działce nr (...), a który powstał na początku lat 50-tych XX wieku – około 1952 roku i granice na gruncie pomiędzy działkami nr (...)wyznacza ściana tegoż budynku mieszkalnego oznaczona punktami (...)opisanymi na mapie sporządzonej przez biegłego W. K.z dnia 2 marca 2013 roku. Za budynkiem mieszkalnym na gruncie pomiędzy działkami nr (...)znajduje się ogrodzenie wykonane z desek przykrytych folią i opartych na 4 słupkach betonowych wkopanych w ziemię stanowiących przedłużenie linii ściany budynku mieszkalnego znajdującego się na działce nr (...). Przedmiotowe ogrodzenie wykonane z desek, a zwłaszcza znajdujące się na tym fragmencie betonowe słupy istnieją od około 40 lat. Powyższy odcinek przebiegu granicy na gruncie wyznaczony jest punktami (...)opisanymi na mapie sporządzonej przez biegłego W. K.z dnia 2 marca 2013 roku. Następnie za przedmiotowym ogrodzeniem znajduje się postawiony na działce nr (...)około 1971 roku budynek gospodarczy o najmniejszej powierzchni użytkowej. Za nim znajduje się przylegający do niego kolejny budynek gospodarczy powstały około 1968 roku, a za nim patrząc w kierunku północnym znajduje się największy budynek gospodarczy zlokalizowany na działce nr (...)wykorzystany jako obora, a powstały około 1958 – 1959 roku. Za tym budynkiem znajduje się bezpośrednio przylegający do obory ostatni na działce nr (...)budynek gospodarczy powstały około 1968 roku. powyższy przebieg granicy na gruncie wyznaczony jest wzdłuż punktów (...)opisanymi na mapie sporządzonej przez W. K.z 2 marca 2013 roku. Za ostatnim budynkiem gospodarczym znajdującym się na działce nr (...), aż do końca działki nr (...), granice na gruncie wyznacza istniejąca od kilkudziesięciu lat miedza – pas zieleni, rozpoczynająca się od narożnika ostatniego patrząc w kierunku północnym budynku gospodarczego zlokalizowanego nr (...)i kończy się na betonowym słupku granicznym na końcu obu nieruchomości nr (...)i (...)Odcinek ten wyznaczony jest punktami (...)opisanymi na mapie sporządzonej przez W. K.z 2 marca 2013 roku.

Działka nr (...) stanowi własność H. H. na podstawie umowy darowizny z dnia 11 kwietnia 1995 roku, a uprzednim właścicielem działki był jej brat B. H., który nabył prawo własności do tejże nieruchomości na podstawie umowy o przekazanie gospodarstwa rolnego zawartej z jego rodzicami J. i T. małżonkami H. w dniu 11 maja 1990 roku.

Według Sądu Rejonowego istniejące dokumenty własnościowe oraz geodezyjno – kartograficzne nie pozwalają na ustalenie przebiegu granicy według stanu prawnego. Stan taki na datę 4 listopada 1971 roku nie jest możliwy do ustalenia w niniejszym przypadku.

Sąd Rejonowy wskazał, że stan użytkowania gruntów jest odmienny od przebiegu ewidencyjnego granicy pomiędzy nieruchomościami, zaś taki stan ewidencyjny nie jest więc w tym przypadku wystarczający do ustalenia stanu prawnego przebiegu granicy.

Według Sądu I-szej instancji posadowione obiekty na działce (...)zostały wzniesione w porozumieniu z ówczesnymi właścicielami działek nr (...), a współwłaścicielem działki nr (...)ojcem uczestniczki H. H.tj. T. H.. Postawione w ten sposób obiekty budowlane na działce nr (...)wyznaczały faktyczny przebieg granicy pomiędzy tymi nieruchomościami zaaprobowany przez właścicieli nieruchomości w tym T. H.i J. H., a następnie także B. H.i H. H.. Stan użytkowania działki nr (...)odbiegał więc od stanu wyznaczającego ewidencyjny stan władania nieruchomością i ewidencyjny przebieg granicy pomiędzy nieruchomościami. T. H.wspólnie z żoną, a następnie B. H., a po nim H. H.objęli w posiadanie i posiadali pas gruntu wyznaczony punktami od (...)poprzez punkty (...)wskazane na mapie sporządzonej przez W. K.z 2 marca 2013 roku, przy czym stan posiadania działki nr (...)na tym odcinku odbiegał od ewidencyjnego

stanu władania taka nieruchomością. W ocenie Sądu Rejonowego posiadanie takiego pasa gruntu na powyższym odcinku przez T. H., jego żonę J. H., następnie B. H. i H. H. miało charakter posiadania samoistnego. Posiadanie to miało jednak charakter posiadania w złej wierze. Wprawdzie poszczególne obiekty na działce nr (...) powstały w różnym okresie począwszy od 1952 roku a skończywszy na 1973 roku to utrwalony pomiędzy właścicielami nieruchomości stan posiadania został ustalony ostatecznie wraz z ostatnim usytuowaniem budynku gospodarczego na działce nr (...), a co miało miejsce na przełomie lat 1971 – 1973, przyjęć należy datę 31 grudnia 1973 roku. Od tego czasu biegnie po stronie T. H., jego żony, B. H. oraz H. H. termin do zasiedzenia objętego w posiadanie pasa gruntu zajętego pod budowę budynku mieszkalnego i budynków gospodarczych.

Sąd Rejonowy uznał, że przy przyjęciu złej wiary takich samoistnych posiadaczy, że H. H. stała się właścicielką spornego fragmentu gruntu z dniem 31 grudnia 2003 roku. Na skutek zaś przygranicznych pasów gruntu tworzy się nowy stan prawny, który stanowi pierwsze kryterium rozgraniczenia wskazane w art. 153 kc.

Podobnie należy odnieść się, zdaniem Sądu Rejonowego, do posiadania pasa gruntu przez K. Z. oraz W. Z. jako właścicieli działki nr (...). Przyjmując ostatni spokojny stan posiadania gruntu wskazanego powyżej jako ostatniego wyznaczony został datą 31 grudnia 1973 roku to także i w tym zakresie zasiedzenie przygranicznego pasa gruntu nastąpiło na rzecz ich następców prawnych W. Z. w 5/8 części, B. Z., J. Z., A. N. po 1/8 części każde z nich stosownie do art. 172 kc i art. 176 kc z dniem 31 grudnia 2003 roku.

Według Sądu Rejonowego sporna miedza istniała jeszcze zanim powstały obiekty gospodarcze usytuowane na działce nr (...). Wówczas to ta miedza wyznaczała przebieg na gruncie granicy pomiędzy spornymi działkami. Miedza ta, której fragmenty pozostały do dziś, a która wyznacza przebieg granicy w północnej części działek nr (...) wyznaczała przebieg granicy na gruncie pomiędzy tymi działkami do czasu usytuowania na działce (...) budynku mieszkalnego oraz następnie budynków gospodarczych. Usytuowanie takich budynków oraz istnienie betonowej podmurówki i wkopanie 4 słupków betonowych pomiędzy budynkiem mieszkalnym a gospodarczym i postawienie na nich drewnianego ogrodzenia ustabilizowało w późniejszym czasie stan spokojnego posiadania zarówno takich obiektów na działce nr (...) jak i ustabilizowało istniejący na skutek powstania takich obiektów przebieg granicy na gruncie pomiędzy tymi nieruchomościami.

O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł w oparciu o art. 520 § 2 kpc, uznając interesy uczestniczki H. H. oraz pozostałych uczestników w zakresie ustalenia przebiegu granicy za wzajemnie sprzeczne, zaś rozgraniczenie nieruchomości nastąpiło ostatecznie zgodnie z żądaniem wnioskodawców oraz uczestniczki A. Z. (1). Wnioskodawca B. Z. poniósł koszty w trakcie postępowania administracyjnego na łączną kwotę 5177,65 złotych w tym koszty opłaty sądowej – 200 złotych, koszty zaliczki na biegłego w niniejszym postępowaniu – 1577,93 złotych, koszty wynagrodzenia geodety wydającego opinię w postępowaniu administracyjnym – 3399,72 złotych.

Na rzecz wnioskodawców W. Z., J. Z., A. Z. (2), B. Z. Sąd Rejonowy zasądził od H. H. koszty zastępstwa procesowego pełnomocnika fachowego wnioskodawców w kwocie 360 złotych.

Apelację od tego postanowienia wywiodła uczestniczka H. H. zaskarżając je w całości i zarzucając:

- naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 kpc polegające na dowolnej ocenie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego poprzez pominięcie map, zeznań świadków i uczestniczki H. H. w zakresie, w jakim dowody te wskazywały, iż zakres posiadania nieruchomości (...) rozciągał się za linię wyznaczoną ścianami budynków mieszkalnego i gospodarczych co doprowadziło do sprzeczności istotnych ustaleń sądu ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym wskazującym, że zakres samoistnego posiadania nieruchomości przez H. H. i jej poprzedników prawnych rozciągał się do linii ciągłej koloru niebieskiego (wyznaczonej punktami (...)), na mapie biegłego geodety W. K., a co najmniej do linii przerywanej koloru czerwonego (rozciągniętej między punktami 1(...)),

- naruszenie prawa procesowego, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, tj. art. 520 § 1 kpc poprzez jego niezastosowanie, a w konsekwencji bezpodstawne odstąpienie od zasady, wedle której każdy uczestnik ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie; a ponadto błędną wykładnię art. 520 § 2 kpc i jego zastosowanie pomimo

braku podstaw włożenia na uczestniczkę wszystkich kosztów postępowania, bowiem uczestnicy w równym stopniu zainteresowani byli wynikiem sprawy, a ich interesy w rozumieniu tej normy nie były sprzeczne.

Przywołując te zarzuty skarżąca domagała się:

1. zmiany zaskarżonego orzeczenia poprzez rozgraniczenie nieruchomości położonych w C. oznaczonych nr działek (...)wzdłuż linii wyznaczonej punktami (...)na mapie sporządzonej przez inż. W. K.z dnia 2 marca 2013 roku, ewentualnie wzdłuż linii wyznaczonej punktami (...) (nakreślonej linią przerywaną koloru czerwonego) na powyższej mapie oraz rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu na zasadach wynikających z art. 520 § 1 kpc.

ewentualnie

2. uchylecia zaskarżonego postanowienia w całości i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja, o ile zmierza do uchylecia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania, zasługuje na uwzględnienie.

Postępowanie rozgraniczające polega na ustaleniu w terenie linii, do której rozciąga się prawo własności sąsiadujących ze sobą gruntów przy założeniu, że linia ta istnieje, a tylko stała się sporna. Podkreślić należy, że przepis art. 153 kc nie tylko wyznacza trzy kryteria rozgraniczenia, ale jednocześnie reguluje kolejność ich zastosowania. Każde z tych kryteriów ma pierwszeństwo przed następnym. Ich zastosowanie, zgodnie z zasadą *da mihi facta dabo tibi ius*, należy do Sądu niezależnie od stanowisk uczestników postępowania.

Podstawowym kryterium, według którego stosownie do treści art. 153 kc – rozgraniczenie winno nastąpić jest stan prawny nieruchomości.

Stan prawny zaś w rozumieniu art. 153 kc, kształtują wszystkie zdarzenia prawne, tj. czynności prawne, decyzje administracyjne, orzeczenia sądowe, wynikające bezpośrednio z przepisu prawa, które według przepisów prawa materialnego mają wpływ na zakres - co do powierzchni – prawa własności sąsiadujących ze sobą nieruchomości, nie wyłączając czynności dotyczących ustalenie przebiegu samej granicy w postępowaniach rozgraniczeniowych.

Skoro działki oznaczone numerami (...)wchodziły w skład nieruchomości oznaczonej nr (...), stanowiącej własność poprzednika prawnego wnioskodawców i uczestniczki A. Z. (1)na podstawie aktu własności ziemi (...), a własność nieruchomości sąsiadującej, stanowiącej działkę nr (...) (wchodziła w skład działki nr (...)) została nabyta przez poprzedników prawnych uczestniczki H. H. na podstawie aktu własności (...) to wydanie tych aktów własności ziemi było ostatnim zdarzeniem, które według przepisów prawa materialnego miało wpływ na zakres własności sąsiadujących ze sobą nieruchomości.

Nabycie zaś własności na podstawie ustawy z dnia 26 października 1971 roku o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych przez poprzedników prawnych wnioskodawców i uczestniczki jak to miało miejsce w sprawie niniejszej, następowało z mocy prawa i rozciągało się na nieruchomości w tym przepisie określone, znajdujące się w dniu wejścia w życie ustawy, tj. w dniu 4 listopada 1971 r. w samoistnym posiadaniu rolnika, ale co wymaga podkreślenia – jedynie w granicach tego posiadania. Akt własności ziemi, stanowiący decyzję administracyjną, przeto stwierdzał tylko, że nastąpiło nabycie własności z mocy prawa. Decyzja ta ma więc charakter jedynie deklaratoryjny, nie przenosi natomiast działki ziemi, której rolnik z mocy prawa nie nabył, skoro nie miał jej w posiadaniu (samoistnym) w całości lub w części). Określenie natomiast w decyzji (akcie własności ziemi) powierzchni i granic nieruchomości według danych zawartych w ewidencji gruntów (art. 12 ust. 7 cyt. Ustawy), ale bez uwzględnienia zmian w stanie samoistnego posiadania, które nastąpiło w przed dniem wejścia w życie tej ustawy, nie oznacza, że nabycie nastąpiło w takich właśnie granicach. Decydujący jest bowiem stan posiadania (samoistnego) w dniu wejścia w życie ustawy, a więc 4 listopada 1971 r. Prowadzi to do wniosku, że gdy rozgraniczenie ma nastąpić według stanu prawnego, to w takiej

sytuacji sąd nie może kierować się jedynie danymi wynikającymi z ewidencji gruntów, ponieważ stan wynikający z ewidencji gruntów nie zawsze pokrywa się ze stanem prawnym w rozumieniu art. 153 kc. Stwierdzając więc „stan prawny” Sąd nie jest związany w tym zakresie deklaratorywną treścią aktu własności ziemi (por. SN w uchwałach z dnia: 4.IV.1975 (III CZP 92/74) OSN CP 1976, nr 3, poz. 34 i 11.V.1995 (IIICZP 45/95) OSN C 1995, nr 10, poz.137; postanowieniu z dnia 23.VI.1978 r. (IV CR 268/78) OSN CP 1979, nr 3, poz. 55 i wyroku z dnia 26.I.1981 r. (III CRN 315/80) OSN CP 1991, nr 10, poz. 196).

W judykaturze Sądu Najwyższego utrwaliło się stanowisko, że sąd dokonując rozgraniczenia bezpośrednio sąsiadujących działek, nabytych przez uczestników postępowania rozgraniczeniowego na podstawie art. 1 ustawy z dnia 26 października 1971 r. może samodzielnie stwierdzić „granice posiadania” – dokąd sięgał stan posiadania (samoistnego) każdego z nich w dniu 4 listopada 1971 r. i zgodnie z tym stwierdzeniem wytyczyć granicę ich działek (por. powołane już orzecznictwo, przykładowo uchwały z dnia: 4.IV.1975 r. (III CZP 92/74) OSN CP 1976, nr 3 poz. 34, 11.V. 1995 r. (III CZP 45/95) OSN C 1995, poz. 10, poz.137, orzeczenia z dnia : 23.V.1978 r. (IV CR 268/78) OSN CP 1979, nr 3, poz. 55 i z 26.I.1981 r. (III CRN 315/80) OSN CP 1981, nr 10, poz. 196). Sąd Najwyższy zatem w istocie rzeczy dopuszcza możliwość korekty obszaru gruntu nadanego aktem własności w trybie ustawy z 26 października 1971 r. w rezultacie postępowania rozgraniczeniowego (por. postanowienie SN z dnia 10 listopada 1997 r. II CKN 309/97, OSNC 1998/2/30).

Przypomnieć należy, że wpisy w księdze wieczystej danych geodezyjnych ustalających stan prawny nieruchomości mają znaczenie deklaratoryjne i same nie tworzą prawa, ani nie sanują jego braku (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 1958 r. , III CR 258/57, RPE 1/59 v i 334 i z dnia 19 sierpnia 2009 r. III CZP 51/09, Lex nr 520036). Wynikające z art. 3 ustawy o księgach wieczystych i hipotece domniemanie nie dotyczy danych faktycznych stanowiących przedmiot wpisów zawartych w dziale I – O księgi wieczystej.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy przedwcześnie uznał, że nie jest możliwym ustalenie przebiegu granic pomiędzy przedmiotowymi nieruchomościami według stanu prawnego wynikającego z decyzji uwłaszczeniowej wydanej na rzecz poprzedników prawnych uczestników postępowania.

Przy ustaleniu przebiegu granicy bierze się pod uwagę znaki i ślady graniczne, mapy i inne dokumenty oraz punkty osnowy geodezyjnej, a nadto, jak wyjaśnił Sąd Najwyższy, w postępowaniu sądowym można posłużyć się także innymi dowodami, przewidzianymi przez kpc, w tym zeznaniami świadków, przesłuchaniem uczestników postępowania, opinią biegłego. Podlegają one ocenie Sądu w ramach art.233 § 1 kpc w zw. z art. 13 § 2 2 kpc (por. postanowienie SN z dnia 21 maja 1998 r., III CKN 475/97, Wokanda 1998, nr 8, poz. 7, z dnia 8 lutego 2000 r., ICRN126/94, Lex nr 465019, uzasadnienie postanowienia SN z 24 sierpnia 2011 r., IV CSK 596/10, Lex nr 1129157). Sąd Rejonowy w ogóle zaniechał zbadania przebiegu granicy pomiędzy nieruchomościami uczestników postępowania w dacie 4 listopada 1971 r. i nie poczynił w tym zakresie ustaleń.

Sąd Rejonowy podniósł bowiem, że nie jest możliwe ustalenie stanu posiadania na datę 4 listopada 1971 r., bo istniejące dokumenty własnościowe oraz geodezyjno – kartograficzne na to nie pozwalają. Jednakże Sąd I-szej instancji w ogóle nie wyjaśnił i nie zbadał na podstawie jakich pomiarów, danych wynikających ewidencji zostały wydane na rzecz poprzedników prawnych uczestników postępowania akty własności ziemi na działki oznaczone numerami (...), a następnie nie zbadał dokąd sięgał stan posiadania (samoistnego) tych nieruchomości w dacie 4 listopada 1971 r., a więc czy i w jakim zakresie odbiegał ten stan posiadania od danych ewidencyjnych, na podstawie których wydano przedmiotowe akty własności ziemi. Dopiero po wyjaśnieniu powyższych okoliczności, w tym ustaleniu jak przebiegały granice w dacie 4 listopada 1971 r., Sąd Rejonowy powinien zbadać, czy te granice w późniejszym okresie uległy zmianie, a jeżeli tak, jak długo taki stan trwał i czy był na tyle długotrwały, że nastąpiło nabycie własności przygranicznych pasów gruntu przez zasiedzenie i w jakim zakresie.

Sąd Rejonowy zaś zaniechał wyjaśnienia wskazanych okoliczności faktycznych w drodze niezbędnych ku temu dowodów, co prowadzi do wniosku, że wydał orzeczenie w sprawie niedojrzałej do merytorycznego rozstrzygnięcia,

nie rozpoznał więc istoty sprawy, co skutkowało na podstawie art. 386 § 4 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc uchyleniem zaskarżonego postanowienia i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy rzeczą Sądu Rejonowego będzie przeprowadzenie dowodu z naoczni sądowej przedmiotu postępowania, szczegółowe przesłuchanie świadków na okoliczności wyżej poniesione, a także Sąd I –szej instancji dopuści dowód z ponownego przesłuchania wnioskodawców i uczestników, a ponadto przeprowadzi dowód z opinii biegłego geodety m.in. w celu wyjaśnienia i ustalenia okoliczności szczegółowo wyżej wskazanych oraz rozważy przeprowadzenie innych dowodów zaoferowanych przez uczestników postępowania.

Odnosnie kosztów postępowania wskazać należy, że ze względu na zmianę stanu prawnego stracił aktualność pogląd oparty na treści uchwały Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 1987 r. w sprawie III CZP 37/87, zgodnie z którym kosztami postępowania w sprawie o rozgraniczenie są także wydatki poniesione przed przekazaniem sprawy Sądowi przez organ administracji państwowej. Zgodnie bowiem z regulacją zawartą w obowiązującej ustawie z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne, w razie nie dojścia do zawarcia ugody oraz barku podstaw do wydania decyzji o rozgraniczeniu, organ wydaje decyzję o umorzeniu postępowania administracyjnego i przekazuje sprawę z urzędu do rozpoznania sądowi, nie ma obecnie przeszkód do ustalenia w drodze postanowienia wysokości kosztów rozgraniczeniowego postępowania administracyjnego przez organ administracyjny, również w sytuacji, gdy nie rozstrzyga ono kwestii rozgraniczenia (por. wyroki WSA w Kielcach z dnia 4 listopada 2010 r., II SA/Ke 629/10, Lex nr 753319 i z dnia 23 marca 2011 r. WSA w Poznaniu IV SA/Po 81/11, Lex nr 1067828, uchwałę NSA z dnia 11 grudnia 2006 r., I OPS 5/06, ONSA i WSA 2007/2/26). Nie można także, na co zwróciła uwagę skarżąca w apelacji, uznać, że w rozpoznawanej sprawie interesy uczestników postępowania były wzajemnie sprzeczne. Ustalenie bowiem granic sąsiadujących ze sobą nieruchomości leży w interesie wszystkich właścicieli tych nieruchomości, przeto ich interesy są wspólne.

SSO S. Buras SSO M. Klesyk SSO T. Strojnowska